

HET OVERSTICHT

OVER >

Het zoemt > op de Elshof!

Deze zomer genoten inwoners en passanten van buurtschap De Elshof (Wijhe) van de zojuist geopende vlindertuin. De vlindertuin, gelegen achter het buurthuis en langs de NS-wandelroute Wijhe-Heino, is een initiatief van dorpsbewoners die met een dorpsontwikkelingsplan aan de slag gingen.

Op naar een Overijssel met nog meer karakter!

Een van de doelen van de modernisering van de monumentenzorg, inmiddels beter bekend als MoMo, is het meewegen van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Hiermee wordt voortgebouwd op 10 jaar Belvedere. Onder het motto 'behoud door ontwikkeling' agendeerde en stimuleerde dit innovatieprogramma de inzet van cultuurhistorie bij ruimtelijke transformaties.

2

Over >

september 2011

Anneletty Schumacher, inwonster van De Elshof, maakte een tuinplan. Zij liet zich inspireren door de tuin van Piet Oudolf in het Gelderse Hummelo. Met grassen en planten, het aanbrengen van hoogteverschillen en een lager gelegen drassig gebied, creëren inwoners van De Elshof een tuin die al snel een walhalla bleek voor insecten. Leerlingen van OBS De Elshof legden een meidoornhaag aan en maakten een insectenhotel. Een schuilhut van wilgentenen biedt beschutting bij zon – of zoals deze zomer: regen. De afgelopen jaren kwamen er in Overijssel dankzij subsidie van de provincie Overijssel vele dorpsinitiatieven van de grond. Het Oversticht voert het programmamanagement van Dorpsplanplus. Onder de noemer Dorpsplanplus werken vier Overijsselse organisaties samen met als doel de leefbaarheid van dor-

pen in Overijssel te vergroten. Dat gebeurt op basis van ideeën van bewoners zelf. De vier organisaties van Dorpsplanplus zijn de Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen, Landschap Overijssel, Stimuland en Het Oversticht. Bij Dorpsplanplus kunnen gemeenten subsidie krijgen van de provincie voor het opstellen van integrale dorpsplannen. Daarnaast betalen de gemeenten ook zelf een deel van de kosten. Dorpsplanplus richt zich op kleine dorpen: de provincie zet in op gemeenschappen tussen de circa 500 en 4000 inwoners. Zij hebben vier jaar de tijd om de plannen tot uitvoering te brengen. Voor de realisatie van de actiepunten kunnen dorpen rekenen op € 10.000 startgeld. Nieuwe dorpen kunnen zich nog steeds aanmelden.

Informatie > [Niels Tienstra](mailto:Niels.Tienstra@oversticht.nl) ■ ntienstra@oversticht.nl

Donateursdag en viering jubileum ervenconsulentschap – 7 oktober wordt een feestelijke dag!

Op 7 oktober organiseert Het Oversticht de jaarlijkse donateursdag. Deze wordt dit jaar gehouden in Markelo (Herberg De Pot). Het is een dubbel feestelijke dag omdat ook het vijfjarig jubileum van het ervenconsulentschap gevierd wordt. Dat gebeurt 's middags met een symposium.

Speciaal voor donateurs organiseren de ervenconsulenten, na een ontvangst door directeur Dirk Baalman, in de ochtend een excursie langs erven in de omgeving. Na een lunch start het middagprogramma met overige genodigden. Dirk Baalman en gedeputeerde Bert Boerman reflecteren op vijf jaar ervenconsulentschap. Jannie Lamberts (voormalig voorzitter LTO noord provincie Overijssel) interviewt ervenconsulent Anneke Coops. Femke Daalhuizen, als onderzoeker plattelandsontwikkeling werkzaam bij het Planbureau voor de Leefomgeving, belicht de ontwikkelingen op het platteland in relatie tot ruimtelijke en economische effecten. In het programma-onderdeel 'Ondertussen bij de burens' komen diverse sprekers van buiten de Overijsselse grenzen aan het woord: Annemiek Weijts (Gelders Genootschap), Arien Heering (Landschap Erfgoed Utrecht), Nynke Rixt-Jukema (NRJ architectuur) en onder voorbehoud Jeremy Lake (English Heritage). Aansluitend is er een debat tussen zaal en een panel met landschapsarchitect Greet Bierema, statenlid Pieter van der Vinne, wethouder Hof van Twente Josh Sibjom, agrarisch ondernemer Bert Zandman en ervenconsulent Anneke Coops.

Met een feestelijke *vrijmibo* sluiten we de donateursdag en viering van het jubileum ervenconsulentschap af.

Informatie > [Petra Versluis](mailto:Petra.Versluis@oversticht.nl) ■ pversluis@oversticht.nl

De cultuurhistorie van de leefomgeving – van een gebouw, een structuur of een gebied – kan immers betekenis en kwaliteit toevoegen aan ruimtelijke ontwikkelingen. Met ingang van 1 januari 2012 wordt het Besluit ruimtelijke ordening zo aangepast dat met *alle* in een gebied aanwezige of te verwachten cultuurhistorische waarden (zowel ondergronds als bovengronds) rekening wordt gehouden. De gemoderniseerde monumentenzorg is ontwikkelingsgericht, is gebiedsgericht en benut de instrumenten van de ruimtelijke ordening.

In de Visie erfgoed en ruimte, die complementair is aan de Structuurvisie infrastructuur en ruimte, geeft het rijk aan waar op rijksniveau het speerpunt voor de komende jaren ligt. In *Kiezen voor karakter* zijn de prioriteiten in het gebiedsgerichte erfgoedbeheer aldus geformuleerd:

1. Werelderfgoed (samenhang borgen, uitstraling vergroten)
2. Eigenheid en veiligheid versterken (zee, kust en rivieren)
3. Herbestemming als gebiedsopgave (focus op stedelijke groei en krimp)
4. Levend landschap (synergie tussen erfgoed, economie, ecologie)
5. Wederopbouw (tonen van een tijdperk).

Het rijk geeft hiermee niet alleen aan wat op rijksniveau van belang is, het legt ook de basis voor een gedeeld referentiekader en onderlinge samenwerking tussen overheden.

In de Visie draait het om gebiedsgericht kijken, gebiedsgericht werken en gebiedsgericht erfgoedbeheer. Het karakter van Nederland (gebiedsgericht kijken) wordt thematisch gedefinieerd als 'waterland', 'stedenland', 'kavelland' en 'vrij land'. De uitdaging

voor het rijk bij alle cultureel-ruimtelijke opgaven – of het nu gaat om water en veiligheid, transformaties in het landelijk gebied of herbestemming van gebouwen en complexen – is hoe nieuwe toepassingen het verleden en de nationale geschiedenis zoveel mogelijk recht doen. Kortom, hoe nieuwe ontwikkelingen voortbouwen op het bijzondere karakter van Nederland en dit versterken.

Door erfgoedopgaven te koppelen aan opgaven uit andere sectoren (gebiedsgericht werken) wordt een integrale werkwijze gerealiiseerd met versterkte aandacht voor economische, sociaal-culturele en ecologische aspecten. In *Kiezen voor karakter* maakt het rijk kenbaar waar de prioriteiten liggen (gebiedsgericht erfgoedbeheer) en borgt die, waar nodig, met regels. De provincies krijgen een steviger rol in de gebiedsgerichte belangenafweging; de gemeenten verbinden gevolgen aan een gebiedsgerichte analyse van erfgoedwaarden bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

In de Overijsselse praktijk van alledag voert het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel op dit moment een project uit, financieel mogelijk gemaakt door de provincie, dat in kaart brengt welke stappen de gemeenten moeten zetten om tot gemoderniseerd erfgoedbeleid te komen. Het verankeren van cultuurhistorie in bestemmingsplannen en het onderwerp herbestemming krijgen speciale aandacht. Per gemeente wordt een overzicht op maat gemaakt met enkele aanbevelingen. In het najaar van 2011 zijn alle gemeenten in Overijssel in het bezit van een 'wegwijzer voor een MoMo-proof toekomst'. Op naar een Overijssel met nog meer karakter!

Informatie > [Gesien van Altena](mailto:Gesien.vanAltena@oversticht.nl) ■ gvanaltena@oversticht.nl

Regioarcheoloog van Het Oversticht nauw betrokken bij bijzondere opgraving in Oldenzaal

bijzondere opgraving in Oldenzaal

Hans Oude Rengerink is als regio-archeoloog van Het Oversticht bij de gemeente Oldenzaal gedetacheerd. De afgelopen maanden was hij samen met Moniek Bazen en Aart Koers, intensief betrokken bij de voorbereidingen van de opgravingen op het Oldenzaalse Plechelmusplein en de Kerkstraat. Inmiddels zijn de opgravingen begonnen.

De gemeente Oldenzaal gaat het gebied rond de Plechelmusbasiliek en het oude Raadhuis vernieuwen. Sinds het midden van de vorige eeuw is dit gebied niet wezenlijk veranderd. Nu komt er een flinke metamorfose aan. Het Plechelmusplein zal op basis van een ontwerp van Stedenbouwkundig bureau B&B, een geheel eigen sfeer en beleving krijgen.

De voorgenomen inrichting leidt tot forse grondwerken, waarbij ook het bestaande rioleringsstelsel wordt vernieuwd. Verwacht werd dat in de bodem onder het plein archeologische resten zouden zitten. Het plein, de kerk en het oude Raadhuis liggen namelijk in het hart van de historische kern van de stad. Een stad die al rond het midden van de 8^e eeuw een centrale plaats in Twente moet zijn geweest.

Gezien de wettelijke plicht en gemeentelijk beleid moeten archeologische waarden die verstoord zouden kunnen worden bij de bij herinrichting onvermijdelijke bodemingrepen, onderzocht worden. Hoewel de herinrichting eigenlijk in 2009 al van start had kunnen gaan, is er tussen mei en oktober van dat jaar eerst een proefonderzoek uitgevoerd om de aard, hoeveelheid en kwaliteit van het archeologische bodemarchief goed in beeld te brengen. Noodzakelijk om goed in te kunnen schatten wat de omvang en intensiteit van het archeologisch onderzoek op termijn zou zijn.

Uit het vooronderzoek, dat bestond uit een flink aantal proefsleuven rond de kerk, bleek direct dat het hier ging om een rijk en uniek bodemarchief. Vanaf een halve meter onder de straatstenen liggen duizenden skeletten van mensen uit Oldenzaal en omlig-

gende buurtschappen. Zij zijn daar tussen de 8^e en het begin van de 19^e eeuw op het voormalige kerkhof begraven. Veel van deze skeletten liggen nog in ongeroerde grafkuilen met sporen van doodskesten. Aan de noordzijde van de Plechelmusbasiliek is een keienfundering aangetroffen. We nemen aan dat dit de voorganger van de huidige Plechelmusbasiliek is, hier rond 954 door bisschop Balderik gebouwd. Op diepere niveaus zijn nederzettingssporen aangetroffen. Zij laten zien dat op een deel van het plein in de 9^e en 10^e eeuw nog huizen hebben gestaan. Ook is de zogenaamde immunitetsgracht op twee plaatsen aangesneden, de gracht die in de 11^e tot in de 14^e eeuw de grens van het kerkelijke en het wereldlijke rechtsgebied scheidde.

Geconcludeerd kon worden dat er bij de grondwerken voor de herinrichting omvangrijke en intensieve archeologische opgravingen aan het civiele werk vooraf dienden te gaan. De ramingen van de kosten lagen in de eerste versies al ver boven de draagkracht van de gemeente.

Aanvankelijk kon de gemeente niet rekenen op een Rijksbijdrage vanuit de regeling Excessieve kosten voor Archeologie. Dit omdat in het bestaande bestemmingsplan geen bepalingen voor archeologisch onderzoek waren opgenomen.

Begin 2011 kwam echter het nieuwe bestemmingsplan 'Binnenstad' gereed. Hierin konden wel bepalingen over archeologie worden opgenomen. Daardoor kon bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) nogmaals een aanvraag voor een Rijksbijdrage worden gedaan. Vooral door het driemanschap Aart Koers en Moniek Bazen van de gemeente Oldenzaal en de regio-archeoloog, is gedurende enkele maanden een aanvraagproces doorlopen. Een door de regio-archeoloog opgesteld en door de RCE beoordeeld Programma van Eisen (PvE) vormde de basis voor de Rijksbijdrage. Mede vanwege deze bijdrage van circa 1,6 miljoen, kon er een

onderzoek worden opgezet dat op hoog kwaliteitsniveau komt te liggen. In totaal zijn de kosten van het archeologisch onderzoek geraamd op ongeveer 1,9 miljoen.

Het archeologisch onderzoek bestaat uit twee onderdelen. De opgraving omvat de daadwerkelijke opgraving met de uitwerking en rapportages. Aanvullend wordt het zogenaamde populatieonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek omvat onder andere het fysisch-antropologisch onderzoek van skeletten, DNA-analyses en Stabiele Isotopen-analyses. Deze onderzoeken worden integraal uitgevoerd en zullen naar verwachting een schat aan gegevens opleveren over demografische samenstelling, welzijn, sociale status en mogelijk ook de herkomst van de begravenen op het voormalige kerkhof.

In de maanden juni en juli is hard gewerkt aan de aanbesteding. Gezien de hoogte van de ramingen diende hiervoor een Europese procedure gevolgd te worden. De regio-archeoloog is met name betrokken geweest bij het opstellen van bestekdocumenten en de aanbestedingsleidraad. Inmiddels zijn de opgraving en het populatieonderzoek aanbesteed en is de opgraving van start gegaan. Hans Oude Rengerink treedt namens de gemeente op als toezichhouder en directievoerder voor de archeologische opgraving. De RCE heeft een begeleidingscommissie ingesteld. Naar verwachting zal het archeologisch onderzoek tot medio 2012 duren. De gemeente Oldenzaal hecht grote waarde aan publieksvoorlichting en gaat onder andere bij het Plechelmusplein een informatiepunt inrichten. Verder is er een speciale website waarop het verloop van de opgravingen actueel wordt gehouden.

B&S park

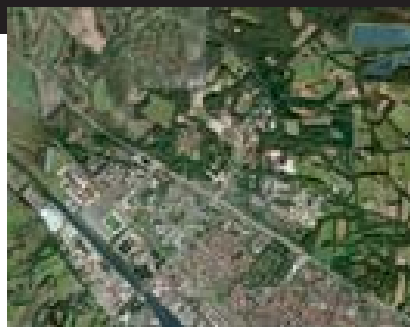
Campus

Rietveld gewaardeerd

Op verzoek van woningcorporatie en architect maakt Het Oversticht een waardestelling van de voormalige weverij De Ploeg in Bergeijk. Elke keer leer je van alles bij door zo'n onderzoek.

Van campus en bedrijventerrein tot Kennispark

“Kennispark Twente is een concept waarmee de Universiteit Twente haar profiel als ondernemende universiteit verder versterkt en de regio Twente laat zien een interessante vestigingsplaats te zijn voor kennisinnoverende bedrijvigheid.” (Masterplan Gebiedsontwikkeling, Enschede, juni 2009). Het Masterplan laat zien op welke wijze de Universiteit Twente, de gemeente Enschede en de provincie Overijssel gezamenlijk richting willen geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van Kennispark Twente, de campus en het Business and Sciencepark (B&S park). Opdracht aan Het Oversticht: vertaal de uitgangspunten uit het masterplan naar concrete aanbevelingen voor de inrichting van de (semi) openbare ruimte.

In het gebied zitten drie gebieden met een geheel verschillend karakter. Het zijn de campus, Het B&S park en de Kanaalzone. Om het ‘merk’ Kennispark te ondersteunen was het belangrijk deze drie-verscheidenheid tot een geheel te vormen. In gesprek

ken met stakeholders en op een werkconferentie werd duidelijk dat Kennispark Twente staat voor innovatie, ondernemerschap en samenwerking tussen onderzoek en bedrijfsleven. Dat is wat Kennispark Twente naar de buitenwereld wil uitstralen. De openbare ruimte leent zich uitstekend voor het zichtbaar maken van dit gedachtegoed. Door gevels transparant te maken of door terrein-afbakening zoveel mogelijk op te ruimen, wordt het ‘samenwerken en verbinden van bedrijven en onderzoekers’ verbeeld. Het innovatieve karakter wordt zichtbaar door volop ruimte te geven aan experimenten met bijvoorbeeld nieuwe typen straatverlichting, straatmeubilair of bestrating. Door consequente toepassing van allerlei innovaties in de openbare ruimte zal op termijn bijgedragen worden aan een grote herkenbaarheid van Kennispark Twente als plek waar innovaties worden gedaan en toegepast. Met dergelijke aanbevelingen helpt Het Oversticht de Universiteit Twente en de gemeente Enschede op weg om het Kennispark ook in ruimtelijke zin tot een aantrekkelijke locatie te maken voor de kennisintensieve en innovatieve sector. Cruciaal in het project was dat de belangrijkste stakeholders zich herkennen in de aanbevelingen die door Het Oversticht zijn gedaan. Uiteindelijk moeten zij er mee aan de slag. Allereerst hebben er diverse interviews plaatsgevonden om het gebied, de ontwikkelingen en het gedachtegoed van Kennispark Twente ‘scherp’ te krijgen. Een ambtelijke begeleidingscommissie van vertegenwoordigers van de gemeente Enschede, Universiteit Twente, Kennispark Twente en provincie Overijssel is regelmatig bijeengekomen om mee te denken en bij te sturen. Ook de Stuurgroep Kennispark Twente is tussentijds geïnformeerd. Daarnaast zijn er twee brede werkconferenties georganiseerd om de tussentijdse bevindingen terug te koppelen en te bediscussieren. Deze conferenties zijn goed bezocht door o.a. ontwerpers, vertegenwoordigers van ondernemingen, FC Twente, de Leisureboulevard, bewoners, etc. Beide momenten hebben veel input opgeleverd en zijn mede bepalend geweest voor het uiteindelijke resultaat.

Informatie > [Tamara Ekamper](mailto:tekamper@oversticht.nl) ■ tekamper@oversticht.nl
Informatie > [Mathijs Assink](mailto:massink@oversticht.nl) ■ massink@oversticht.nl

Kanaalzone

De coöperatieve onderneming De Ploeg liet aanvankelijk zijn stoffen onder meer weven bij Stork Seahorse in Hengelo. In 1956 besloten ze tot de bouw van een eigen weverij. Bureau Beltman, dat de Hengelose weverij had ontworpen, werd voor een identieke constructie gevraagd. Als architect werd Gerrit Rietveld aan hen toegevoegd. De combinatie van de standaard-oplossing van Beltman met het maatwerk van Rietveld levert een intrigerend geheel op.

Kern van de constructie is een sheddakencomplex met betonnen schaaldaken. Dat was in verband met brandpreventie een sterke verbetering ten opzichte van de fabrieken met gietijzeren kolommen en houten sheddaken. Vóór de oorlog rustte op de nieuwe constructie een patent van een Duitse firma. Door de oorlog vervielen de Duitse patenten en zo kwamen de eerste betonnen sheddaken in 1948 bij Vredestein in Enschede en in 1951 bij Bussink's koekfabriek in Deventer. Daar was het Deventer bureau Postma de architect. Beltman volgde in 1951 met een spoelery voor Ten Cate in Almelo en de badhanddoekenfabriek in Hengelo. Deze Overijsselse bureaus bleven de experts.

De architectuur van de fabrieken wordt aan de binnenkant volledig door de constructie bepaald. Maar de buitenkant is telkens minimaal vorm gegeven: een bakstenen regenjas volstaat. Rietveld deed dat anders. Aan de tuinzijde van de fabriek in Bergeijk maakte hij één grote glasgevel (145 m. lang) en de kopgevels voorzag hij van stucwerk wanden. Aan de goed zichtbare westgevel zette hij de kopgevel in elke travee scheef en voegde daar een lang venster toe. Zo ontstond een kenmerkende zaagtandgevel, die hij bovendien van een simpel maar effectief lijnenspel voorzag. Welgemikte kleurpatronen op de deuren deden de rest. Zo vervolmaakte Rietveld met groot succes de kernconstructie van Beltman.

Ook in het interieur zijn in Bergeijk innovaties van de Utrechtse architect te vinden. Zo scheidt een geluiddichte wand de laboratoria van de weverij. In de spouw van die wand gebruikte Rietveld op maat gesneden stroken van geluiddempende zachtboard plafondplaten. Slim, goedkoop en effectief.

In Bergeijk hebben ze dus geen primeur met hun schaaldaken in beton, maar wel een volstrekt uniek fabrieksgebouw door de ingrepen die Rietveld deed in een standaard-fabrieksontwerp. Hergebruik van dit complex is voorzien met culturele functies, zoals een theaterzaal.

Informatie > [Mascha van Damme](mailto:mvandamme@oversticht.nl) ■ mvandamme@oversticht.nl

We gaan vanmiddag.... naar het Openluchtbad

8 Boekentip <

Over >... agenda <

We gaan vanmiddag .... naar het Openluchtbad

Bij SPA-uitgevers verscheen een boek met het bijzondere verhaal over het Zwolse Openluchtbad. De uitgave ging vooraf aan het goede nieuws afgelopen zomer: de provincie Overijssel besloot ruim 2,7 miljoen euro te investeren in restauratie en renovatie van het bad, een rijksmonument. Hier komt nog een substantiële aanvulling van de gemeente Zwolle bij. Eerder investeerde de provincie al zo'n tien miljoen in het versneld wegwerken van restauratie-achterstanden aan rijksmonumenten. De regeling die dit mogelijk maakte was zo succesvol, dat de provincie besloot tot een vervolg. In juni van dit jaar werd bekend dat nog eens 11,5 miljoen euro – afkomstig van 'Essent-gelden' – besteed zou worden aan restauratie van rijksmonumenten. De 2,7 miljoen voor het zwembad maakt hier deel van uit.

Het boek schetst de geschiedenis van het bad; de bouw en ontstaansgeschiedenis, maar ook de betekenis die het bad heeft gehad voor generaties Zwollenaren. Dré van over de tachtig komt aan het woord, ruim 25 zwemvierdaagsen achter de rug en nog altijd betrokken bij 'haar' bad. Sjaak, zandveger van het eerste uur, komt in beeld en vertelt hoe Zwolle in het Openluchtbad in de jaren dertig één van de eerste stadsstranden had. Natuurlijk is er aandacht voor de techniek en bijzondere architectuur van Wiebenga, die stond in de traditie van Het Nieuwe Bouwen (Bijdragen van Johan Teunis & Sjoekie de Bijll Nachenius en Dirk Baalman). Interessant is de lastige positie van Wiebenga, die als ingenieur / architect met interesse voor de toepassing van nieuwe materialen gefrustreerd werd doordat hij formeel hoofd technische dienst was, werkzaam in een behoudend ambtelijk apparaat. Een spagaat die uiteindelijk tot een breuk leidde. De roemrijke geschiedenis van het bad kent meerdere dieptepunten. In 1988 wordt het gesloten. Dreigende sloop werd voorkomen toen het pand in 1994 de status van Rijksmonument kreeg. Het boek is opgedragen aan de man die zich hier voor ingespannen heeft: Paul Uil.

We gaan vanmiddag .... naar het Openluchtbad
Redactie: Jan de Jong. € 14,95

Op 24 januari 2012 organiseert de gemeente Zwolle (team Monumentenzorg) in de serie Historische Avonden een lezing over de restauratie van het bad. Kijk voor deze en andere lezingen op www.historischcentrumoverijssel.nl

In de agenda

Donateursdag en jubileum
ervenconsulentschap: 7 oktober

Nacht van de Nacht: 29 oktober
www.laathetdonkerdonker.nl

Ambtenarenbijeenkomst en plenaire
vergadering welstandscommissies:
9 november

Heruitgave Bossies an de diek

De gemeente Staphorst vroeg Het Oversticht een update te maken van de brochure *Bossies an de diek*. Staphorst zette hiervoor een ruimte- en cultuurvouchertje in, beschikbaar gesteld door de provincie Overijssel. *Bossies an de diek* is een succesvolle stimuleringsregeling die inmiddels 25 jaar bestaat. Kern van de regeling is dat de gemeente op basis van eigen initiatief en aanpak van de burgers (her)inrichting van tuinen aan het lint Staphorst-Rouveen mogelijk maakt, waarbij streekeigen elementen worden toegepast. Voor de feestelijke overdracht van de brochure aan initiatiefneemster van weleer Greet Bierema en wethouder Brand, hadden broers en zus Timmerman hun erf in Rouveen beschikbaar gesteld. De nieuwe uitgave borduurt voort op de oude opzet. Wel met eigentijdse aanpassingen en met nog meer kijkplezier: in de brochure zijn ook historische foto's opgenomen. Nieuwsgierig? Kijk op www.oversticht.nl

Over >... donateurs <

Het Oversticht zet zich op actieve en betrokken wijze in voor ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijk erfgoed. In onze visie gaat het daarbij om een duurzame en goed functionerende omgeving met een positieve belevingswaarde. Als donateur kunt u het werk van de stichting ondersteunen. Uw betrokkenheid stellen we op prijs! Natuurlijk doen wij ook graag wat voor onze donateurs.

- Jaarlijkse Donateursdag met inhoudelijk programma
  - Uitnodigingen voor lezingen en excursies
  - Gratis toezending van magazine *Over>*
  - Ontvangst van de digitale nieuwsbrief
- U bent al donateur van Het Oversticht voor € 40,- per jaar! U kunt zich aanmelden als donateur door een e-mail te sturen met uw naam, organisatie (indien van toepassing), adres, postcode, woonplaats en telefoonnummer naar mvaneunen@oversticht.nl. U ontvangt van ons dan een factuur en een attentie.*

Colofon

Over > is een uitgave van Het Oversticht en wordt verspreid onder de donateurs van Het Oversticht, bestuurders en ambtenaren van de provincie Overijssel, de Overijsselse gemeenten en de gemeenten Dronten en Noordoostpolder, leden van de welstandscommissies, architecten, stedenbouwkundigen en overige relaties van Het Oversticht.

Het Oversticht
Postbus 531, 8000 AM Zwolle
T (038) 421 32 57
E mail@oversticht.nl
W www.oversticht.nl

Redactie Mathijs Assink
Dirk Baalman, Petra Versluis
Vormgeving Annelies Mikmak
Druk Coenradi, Zwolle
Foto's Het Oversticht, Jan van Sandwijk (vlindertuin: omslag en p. 2). Foto's bouw De Ploeg; Rietveldarchief Centraal Museum Utrecht.